

número 18

Gener 2023

L'illa dels **LLIBRES**

REVISTA D'ACTUALITAT LITERÀRIA

**Les commemoracions
i efemèries literàries del 2023**

**ANDREU GONZÁLEZ
i l'intent de liquidar a Einstein**

La doble vida de la BCNegra

MARTA ORRIOLS
i la literartura de les emocions

El Divan de L'Illa amb X. R. Trigo

Continguts

06

12

18

03

Agustí Villaronga, la simbiosi perfecta entre cinema i literatura

05

Commemoracions i efemèrides literàries del 2023

06

Reportatge Marta Orriols

09

La doble vida de la BCNegra

12

Andreu González i l'atemptat a Einstein

Iniciem un nou any carregat de novetats i amb moltes ganes de continuar comentat l'actualitat literària-

La revista digital celebra el número divuit i ho fa amb un reportatge al director de cinema Agustí Villaronga fent un repàs per les seves adaptacions literàries al cinema.

Marta Orriols ens continuarà emocionant amb la novel·la "La possibilitat de dir-ne casa", on les emocions i les relacions familiars tornen a formar part del seu univers narratiu. Amb Andreu González fabulem sobre un intent d'assassinat a Albert Einstein ara fa cent anys a la ciutat de Barcelona.

Parlem dels festivals BCNegra i Tiana Negra i amb Martí Gironell descobrirem més detalls de la novel·la "La vida secreta de Sylvia Nolan" de Núria Pradas.

Finalment, l'escriptor X. R. Trigo és el convidat a passar pel Diván de L'illa dels Llibres per conèixer les seves confessions literàries

Jordi Milian

Director de L'illa dels Llibres

15

A la recerca de la veritat, per Martí Gironell

18

El Divan de L'Illa amb X. R. Trigo

Agustí Villaronga, la simbiosi perfecta entre cinema i literatura

Va dirigir les adaptacions cinematogràfiques de "Pa negre" d'Emili Teixidor, "Incerta glòria", "Oceà", d'Alessandro Baricco i "El mar" de Blai Bonet.

Director de cinema, guionista i actor, Agustí Villaronga ens va deixar aquest mes de gener als 69 anys. Deixa un llegat important en el món del cinema amb pel·lícules com "Pa negre", "Incerta glòria", "El ventre del mar", "El mar" o "El rey de La Habana".

Villaronga també va dirigir als vuitanta, "Tras el cristal" i "El niño de la luna", però l'any 2000 adaptava la novel·la "El mar" del també mallorquí Blai Bonet. Però la gran adaptació d'una novel·la arribaria l'any 2010 amb "Pa negre", pel·lícula que va rebre 13 Premis Gaudí i 9 Premis Goya i que li va permetre tornar a recuperar la seva trajectòria cinematogràfica gràcies a la novel·la d'Emili Teixidor.

Pa negre narra la vida de l'Andreu, un noi de la Plana de Vic, en els anys més crus de la postguerra. Un bon dia, troba al bosc els cadàvers d'un home i el seu fill. Les autoritats volen carregar-li les morts al seu pare, però ell, per ajudar-lo, intenta esbrinar qui els va matar. A partir d'aquest incident comença una història plena de secrets, enveges, fam, humiliació i repressió.

Emili Teixidor va publicar Pa negre (Columna) l'any 2004 i es tracta d'una novel·la que barrejava tocs autobiogràfics i de ficció, situada als primers anys de la postguerra a Catalunya.

L'any 2017 adaptava un dels grans clàssics de la literatura catalana com és "Incerta glòria" de Joan Sales. Malgrat ambientar-se en la guerra civil espanyola, el director mallorquí va voler allunyar-se del paisatge bèl·lic i es va decantar per la part emocional de la novel·la donant el protagonisme al personatge de la Carlana (Núria Prims). El director de cinema assegurava en la presentació oficial de la pel·lícula que es tractava d'un personatge

important 'però no sé per quina raó a la novel·la sembla que tingui més importància altres personatges però en realitat, si parlem de la part emocional qui realment mou els fils és la Carlana'.

A més del paisatge bèl·lic i les batalles assegurava que també va fugir de les 'disquisicions filosòfiques' de la novel·la de Joan Sales i es va voler centrar en els personatges de la Trini (Bruna Cusí), el Lluís (Marcel Borràs), Juli Soleràs (Oriol Pla) i la Carlana (Núria Prims).

Sobres les adaptacions cinematogràfiques de novel·les també destaca l'intent fallit d'adaptar "La mort i la primavera" de Mercè Rodoreda. La manca de finançament va fer Villaronga no pogués portar al cinema l'obra de Rodoreda. Amb la mort del director tampoc es durà a terme l'adaptació del llibre "Un hotel a la costa", de Nancy Johnstone, una anglesa que als anys 30 del segle XX va construir un hotel a Tossa.

Arrenca l'Any Josep Vallverdú amb l'objectiu de recuperar i difondre la seva obra

L'escriptor celebrarà el seu centenari amb actes que ajudaran a impulsar la seva obra en tots i cadascun dels seus gèneres perquè es mantingui viva en els catàlegs editorials.

La Generalitat a través del Departament de Cultura i de la Institució de les Lletres Catalanes, vol celebrar l'efemèride del centenari del naixement de l'escriptor Josep Vallverdú sota el comissariat de la filòloga Carme Vidalhuguet.

Vallverdú és un dels grans autors catalans de la segona meitat del segle XX. Vallverdú és el creador del personatge Rovelló. És narrador, poeta, dramaturg, lingüista, traductor i assagista, especialment destacat en el món de la literatura infantil. Nascut a Lleida l'any 1923, Josep Vallverdú és autor de 70 llibres de literatura infantil i juvenil; 70 de tot gènere (narrativa, dietaris, memòria, poesia) i 70 traduccions. Darrerament la seva producció és de poesia: De signe cranc, Argila, Ronda de boires, A ull nu (tots 4 poemaris) i Bestiolar I i II.

Ha estat guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el Premi Ramon Fuster a la tasca pedagògica (1988), la Medalla d'Or de la Universitat de Lleida (2000), el Memorial Joan XXIII (2011), el Premi Jaume Fuster de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (2012), i ha estat finalista del Premi Andersen.

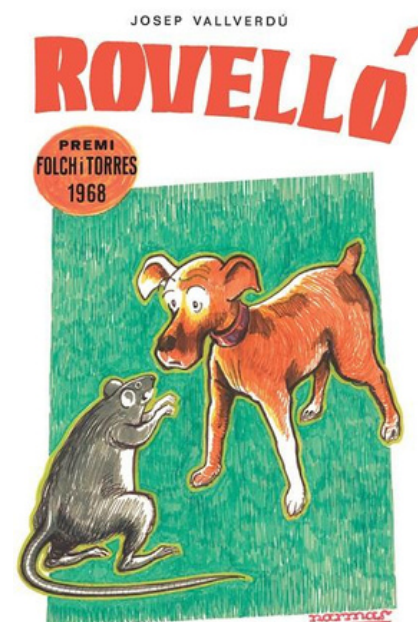
En la presentació dels actes de l'Any Vallverdú, l'escriptor ha afirmat que "per a molts possiblement era poc conegut o mitjanament conegut, per a d'altres sí, però sentir-se el dia de la presentació, el dia d'apertura de l'Any Vallverdú, acompanyat d'aquest coixí d'amistat i d'interès és molt gratificant". "Un servidor és un escriptor vocacional, i com deia Guillem Viladot, professional, amb vocació de professional".

La consellera de Cultura, Natàlia Garriga assenyalava que "No passa cada dia que puguem rebre autors per celebrar el seu centenari, i poder comptar avui amb ell aquí és un honor". "Sempre dic que la cultura no es fa sola, la fem entre tots dia rere dia. La fan aquells qui escriuen mots i aquells qui els llegim. Per això, aquest any ha de servir per difondre l'obra de Vallverdú, perquè se segueixi mantenint viva i perquè sigui homenatjat, conegut i llegit", ha recordat la consellera.

Al llarg de la commemoració de l'Any Vallverdú s'oferiran conferències, presentacions de novetats bibliogràfiques de l'autor i recitals de poesia permetrà que Vallverdú es faci present a les llibreries, a les biblioteques, als centres

culturals i ateneus, a les escoles, als centres d'ensenyament secundari i a les universitats de tot el país en tot el seu abast. I, amb els dibuixos, en sales d'exposicions i museus.

L'inici oficial de la commemoració tindrà lloc el **5 de febrer** a l'Auditori Enric Granados de Lleida, ciutat natal de l'autor i de la qual n'és fill predilecte

Commemoracions i efemèrides literàries del 2023

Josep Vallverdú, Octavio Paz, J. R. R. Tolkien, Pablo Neruda, Nadine Gordimer, Italo Calvino i Lewis Carroll, entre els noms destacats de les commemoracions i efemèrides literàries del 2023.

GENER

9 gener

100 anys de la mort de l'escriptora neozelandesa Katherine Mansfield

11 de gener

80è aniversari de l'escriptor Eduardo Mendoza.

12 gener

L'escriptora Carme Riera fa 75 anys

14 gener

125 anys de la mort de Lewis Carroll, autor de la novel·la Àlicia al país de les meravelles.

29 gener

80è aniversari de l'escriptora Assumpció Cantalozella

31 de gener

100 anys del naixement de l'escriptor Norman Mailer.

FEBRER

3 de febrer

Es compleixen 75 anys del naixement de l'escriptor i dramaturg suec Henning Mankel, conegut per les seves novel·les policiaques negres protagonitzades per Kurt Wallander. Mort l'any 2015.

90è aniversari de la poeta i novel·lista Rosa Fabregat

10 febrer

125 anys del naixement de dramaturg i poeta alemany Bertolt Brecht.

13 febrer

75 anys de l'escriptor Gustavo Martín Garzo

14 febrer

80è aniversari de l'escriptor Joan Rendé

17 febrer

350 anys de la mort de Molière.

MARÇ

4 març

75 del naixement de l'escriptor James Ellroy.

6 març

50 de la mort de l'escriptora Pearl S. Buck.

7 març

75 del naixement de l'escriptor Juan Eslava Galán.

16 març

80è aniversari de l'escriptora Maruja Torres.

17 març

75 del naixement de l'escriptor de ciència-ficció William Gibson. Conegut per ser un dels fundadors del moviment ciberpunk.

80è aniversari del poeta Jordi Vintró.

31 març

75 anys del naixement de l'escriptor d'Enrique Vila-Matas.

Commemoracions i efemèrides literàries del 2023

ABRIL

4 ABRIL

75 anys del naixement de l'escriptor Dan Simmons.

7 abril

Enguany es commemora el centenari del naixement del poeta i prosista de Reus, Xavier Amorós.

15 abril

25 de la mort del poeta Octavio Paz

26 abril

125 anys del naixement de Vicente Aleixandre

28 abril

75 anys del naixement de l'escriptor anglès de fantasia Terry Pratchett, autor de la sèrie Discmón. Mort l'any 2015

MAIG

29 maig

Centenari del naixement de l'escriptor mallorquí, Jaume Vidal Alcover

31 maig

75 anys de l'escriptora i premi Nobel de Literatura Svetlana Aleksíevitx.

JUNY

5 juny

125 del naixement de Federico García Lorca

8 juny

150 aniversari del naixement d'Azorin

21 juny

75 anys del naixement de l'escriptor Ian McEwan.

30 juny

Centenari de mort de l'escriptora britànica Nancy Mitford.

JULIOL

2 juliol

100 anys del naixement de la poetessa i premi Nobel de Literatura Wisława Szymborska.

9 juliol

100 anys del naixement del narrador del poeta, dramaturg, lingüista, traductor i assagista català Josep Vallverdú. Autor

entre d'altres de la novel·la "Rovelló", Premi Josep M. Foch i Torres (1968).

SETEMBRE

2 setembre

400 anys de la mort de Francesc Vicent Garcia i Ferrandis, conegut amb el sobrenom de Rector de Valfogona. Poeta i sacerdot.

50 anys de la mort de l'escriptor J. R. R. Tolkien. Autor entre d'altres de les obres El senyor dels anells o El Hobbit",

20 setembre

75 anys del naixement de George R.R. Martin. Escriptor i guionista de literatura fantàstica, de ciència ficció i terror.

23 setembre

50 anys de la mort del poeta xilè Pablo Neruda.

OCTUBRE

15 octubre

100 anys del naixement de l'escriptor italià Italo Calvino.

NOVEMBRE

20 novembre

100 anys del naixement de l'escriptora Nadine Gordimer.

27 novembre

25 anys de la mort de l'escriptora de literatura infantil i poeta Gloria Fuertes.

29 novembre

25 anys del naixement de C.S. Lewis, autor de "Les cròniques de Nàrnia".

DESEMBRE

19 desembre

175 anys de la mort de l'escriptora Emily Jane Brontë.

MARTA ORRIOLS

“La literatura que m’interessa està amb diàleg amb la vida, la que parla de les emocions”

www.illadelsllibres.com

Orriols continua consolidant una carrera literària amb la nova novel·la “La possibilitat de dir-ne casa”, on les emocions i les relacions familiars tornen a formar part del seu univers narratiu.

Marta Orriols publica la tercera novel·la La possibilitat de dir-ne casa (Proa). Després d'una carrera literària consolidada amb títols com Anatomia de les distàncies curtes (2016), Aprendre a parlar amb les plantes (2018, Premi L'Illa dels Llibres 2019) i Dolça introducció al caos (2020). En menys d'una dècada ha captat l'interès de lectors i editors amb una obra que ha estat traduïda a setze llengües, entre les quals l'anglès, el francès, l'italià, el xinès o l'àrab.

Marta Orriols publica la tercera novel·la La possibilitat de dir-ne casa (Proa). Després d'una carrera literària consolidada amb

títols com Anatomia de les distàncies curtes (2016), Aprendre a parlar amb les plantes (2018, Premi L'Illa dels Llibres 2019) i Dolça introducció al caos (2020). En menys d'una dècada ha captat l'interès de lectors i editors amb una obra que ha estat traduïda a setze llengües, entre les quals l'anglès, el francès, l'italià, el xinès o l'àrab.

En paraules de l'editor **Josep Lluch**, l'escriptora ofereix “una escriptura que sap capturar la vida”, oferint segons les seves paraules **“una literatura que té la rara virtut de l'observació al marge dels clixés**. Això li permet il·luminar un estat

d'ànim, un conflicte, la transformació d'una relació personal, una emoció d'una manera genuïna i el lector ho agraeix”. Segons l'editor aquesta seria l'arrel d'aquesta seducció que genera la literatura de Marta Orriols”. Per la seva banda, l'escriptora defineix la seva novel·la com **“una reflexió sobre el pas del temps i del que significa casa”**. La novel·la arrenca i acaba en un aeroport “No saps mai si torna o bé i el joc de la novel·la és precisament saber que és casa”. Reflexions sobre si és “D'allà d'on vens, d'allà on vas o d'on ets tu mateix”. L'escriptora assegura que la novel·la ofereix un aprenentatge que **“Casa teva**

no és on has nascut sinó allà on sents que pots ser tu mateix”.

LA LITERATURA EN DIÀLEG AMB LA VIDA

Orriols afirma que dos pilars temàtics aparentment dissemblants, el periodisme i les possibilitats de l'amor, la van empènyer a escriure la novel·la i la seva “obsessió per entendre com ens relacionem amb el món i com ho fem amb nosaltres mateixos”. Les relacions humanes formen part de l'univers literari de Marta Orriols “La literatura ha d'estar molt en diàleg amb la vida, entenc que hi ha molts tipus de literatura, però per mi la literatura que m'interessa com a lectora i escriptora és la que està amb diàleg amb la vida, la que parla de les emocions i la que té en el centre el personatge”. A les seves novel·les i relats assegura que “Intento que els personatges siguin més persones que no pas personatges. M'agrada molt portar els personatges una mica al límit i fer-los descobrir qui són per les decisions que han de prendre”. Segurament amb aquesta idea a les primeres pàgines de “La possibilitat de dir-ne casa”, escriu “És convenient deixar la porta oberta a tot allò desconegut, però quan l'inexplorat és un mateix cal armar-se amb eines molt més precises, unes que permetin traçar el mapa de la geografia més íntima, la que delimita qui som al marge dels altres”.

Marta Orriols assegura escriure “d'una manera molt espontània, tot i que després hi ha un gran treball de reescriptura, però d'entrada no sé mai gaire on vaig. M'agafo d'alguna espurna com és el cas d'aquesta novel·la, d'algú que torna i aquests sentiments d'algú que està lluny”. Sobretot afirma que **“Tenia moltes ganes de parlar de la sensació del que és tornar d'un lloc després d'haver estat molts anys fora de casa”.**

En un dels passatges de la novel·la, Orriols escriu “Tornar a viure al pis on vas créixer, però fer-ho de gran és com intentar posar-te unes sabates que fan com a mínim dos números menys. Els hi tens estima, però és impossible encabir-t'hi, i si ets tossuda o per ara no tens enlloc més on instal·lar-te, acceptes la incomoditat i els dits completament atrofiats, com aquella tradició terrible de l'embenat de peus imposada en el passat a algunes dones xineses. Acabes desistint quan intentes caminar, i aleshores, com no podria ser d'una altra manera, afluïren els danys col·laterals”.

HOMENATGE ALS CORRESPONSALS DE GUERRA I TXELL FEIXAS COM A MODEL

Després de gairebé vint anys com a corresponsal a l'Orient Mitjà, la Valentina torna a Barcelona. Durant tot aquest temps ha fet de Beirut una llar, l'escenari fascinant

d'un cúmul de vivències amb amics i companys de professió que han fet pinya i han esdevingut la seva família a l'estranger. Però les experiències molt dures, experiències de mort, de guerra, de destrucció, de caos i de pobresa, l'esgoten. La Valentina és una periodista de vocació, però necessita agafar distància d'una regió del món que l'apassiona i la desgasta a parts iguals, d'una professió que voldria exercir d'una altra manera.

Ara bé, tornar al poble del Maresme on va créixer, a la casa familiar plena de records, no és ben bé com tornar al caliu d'una llar segura i reconfortant. Hi retroba la família i els amics, però les coses han canviat. L'àvia és morta, la mare ha envellit, el pare està malalt, i la germana, la viva imatge de la responsabilitat i el deure, rep la Valentina amb una bateria de retrets. L'espurna de la novel·la es va produir veient les notícies i fixar-se en la

interessat molt i de fets que em semblaven rellevants com l'expulsió d'Estat Islàmic de Mossul a l'Iraq” assegura Orriols. Sobre la tasca de la periodista “Em semblava interessant que ella feia un periodisme molt més humà que posa el micròfon davant de les víctimes dels conflictes i et pots emmirallar i entendre molt bé el que està passant.”

Així, va néixer el personatge de la Valentina, **“He volgut fer un homenatge als corresponsals i als periodistes i de com nosaltres entenem al món a través del periodisme”.** Sobretot “Com a vegades en regions del món tan allunyades com pot ser el Pròxim Orient, l'entenc d'una manera d'allò que és notificable, però una vegada viatges al lloc t'adones que les persones que hi viuen, són com tu i els problemes que tenen, són molt més mundà i les preocupacions són semblants a les teves i per aquest motiu he decidit estirar d'aquest fil.”

corresponsal de TV3 a l'Orient Mitjà, **Txell Feixas**. Orriols va reflexionar sobre com podria ser la vida de la corresponsal un cop apagué la càmera “sobretot d'una persona que visqués tan lluny i envoltada d'una cultura tan diferent”, i “imaginar-me una aquesta persona vivint en aquest entorn em va picar una mica cuquet de començar a escriure”. Per l'autora comences a “Fixar-me en una persona que està fent la seva feina de periodista i deixes d'escoltar la notícia i li comences a donar una mica de vida literària a la persona que tens al davant”. En caps cas, l'escriptora pretenia fer una novel·la sobre Feixas, però va poder contactar amb la corresponsal per fer-li quatre preguntes sobre la seva professió i de com era la seva vida a Beirut, perquè el relat fos el més versemblant possible “em fixava en cròniques que m'havien

NOU REPTÉ NARRATIU

Marta Orriols parla de repte “Tenia com a repte la possibilitat de fer tota una sèrie de flashbacks on la protagonista recorda tot el que ha viscut com a corresponsal i es mou en un entorn no tan quotidià com estic acostumada a fer.” **El veritable repte afirma “ha estat portar al personatge a països on desconec la seva realitat i intentar veure aquesta realitat des del punt de vista d'algú que sap del que parla perquè és periodista, però jo com a escriptora poder posar-se en la seva pell i no haver-hi estat.”**

Sí que fa tenir ocasió de visitar a la corresponsal catalana a Beirut quan la pandèmia ho va permetre.

www.illadelsllibres.com

LITERATURA DE LES EMOCIONS

La literatura de Marta Orriols bascula en el terreny de les emocions i les relacions “una novel·la que parla de les relacions de les persones pel meu interès literari que es mou en com ens relacionem amb el món” afirma Orriols. Però també es fixa en “l’Univers de la família i el pes de l’herència familiar a l’hora de conformar les nostres identitats”, assegura que **“som el que som pel que heretem”** La relació de la protagonista amb la mare no acaba de ser fluida perquè existeix un problema de comunicació, “La família és un tema que sempre hi és arran d’un conflicte, però aquí el conflicte hi és per una falta de comunicació i una correcció política”. És normal amb les famílies i a vegades hi ha un mur a l’hora de comunicar els sentiments amb uns silencis i de coses no dites que afecten la relació”.

Una novel·la que també reflexiona sobre la necessitat de ser algú altre “sempre tendim a projectar-nos cap al futur constantment i ens costa molt dir que el futur és ara i agafar-nos en el moment present i estar satisfets. Això

ens porta a no sentir-nos totalment satisfets amb nosaltres mateixos i fer una recerca constant de la felicitat o del que ens han venut que és la felicitat” Orriols assegura que una manera d’aconseguir la felicitat és “deixar de ser qui penses que has de ser i ser realment tu. A vegades això només ho pots trobar en ocasions molt especials de la vida com potser quan fas un viatge en un lloc molt lluny i allunyat de la teva realitat.”

CANVI D'EDITORIAL

Sobre el canvi d’editorial assegura que “té molt a veure amb una decisió molt personal i em fa molta il·lusió poder formar part del catàleg de Proa”. Recorda que “durant la pandèmia vaig passar una època que em va costar molt escriure i em preocupava si continuar escrivint tenia sentit”. Finalment afirma “He viscut molt bé el procés de creació de la novel·la i visitar el lloc em va permetre aprofundir molt més”.

La doble vida dels personatges centren la nova edició de la BCNegra

El gran Festival de Novel·la Negra de Barcelona arriba a la divuitena edició amb la presència de 109 autors i unes 80 activitats programades.

El festival celebra la 18a edició amb una vuitantena d'activitats i El Molino i Aribau Multicines com a escenaris principals. Pel BCNegra 2023 hi passaran noms d'autors i autores com ara **Dominique Manotti, Leonardo Padura, Dolores Redondo, Alexis Ravelo, Youssef El Maimouni, Ray Loriga, Laura Lippman, Petros Markaris, Dror Mishani, Juan Gómez-Jurado, Rafael Vallbona, Margarida Aritzeta o Marina Sanmartín**, entre molts d'altres. El tema de la nova edició de la Bcnegra és la doble vida i per aquest motiu **Carlos Zanón**, comissari de la **BCNegra** destaca que "Bona part dels autors i autores que descobrireu en l'edició d'enguany han tocat en les seves obres la idea del doble, de la duplicitat o de les dues (o més) cares d'un mateix personatge. El bon veí que, sense deixar de ser-ho, és també un assassí sanguinari; l'agent doble que divideix ànima i lleialtats entre dos països; el gàngster i home de família o l'àvia

afable que deixa anar unes gotes de verí en la tassa d'un cafè servit amb tot l'amor podrien ser bons exemples literaris i cinematogràfics d'aquesta duplicitat, que existeix en la ficció, però també en la vida real". Zanón assegura que "Ni vosaltres mateixos, lectors i lectores, us n'escapeu, perquè, com ens advertia Nietzsche, el pitjor enemic que algú pot trobar serà sempre... un mateix."

El festival s'inaugurarà amb l'anunci del **Premi Carvalho 2023**. L'escriptora **Claudia Piñeiro**, que el va rebre el 2019, donarà el nom del guanyador o guanyadora. La cerimònia de lliurament tindrà lloc tres dies després, dijous 9 de febrer a les 18 h al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

El guanyador o guanyadora del premi Pepe Carvalho, de moment és tota una incògnita. En anteriors edicions ha rebut el guardó Pepe Carvalho: **Don Winslow** (2022); **Joyce Carol Oates** (2021), **Juan Madrid** (2020), **Claudia Piñeiro** (2019), **James Ellroy** (2018), **Dennis Lehane** (2017); **Donna Leon** (2016); **Alicia Giménez Bartlett** (2015); **Andrea Camilleri** (2014); **Maj Sjöwall** (2013); **Petros Markaris** (2012); **Andreu Martín** (2011); **Ian Rankin** (2010); **Michael Connelly** (2009); **PD James** (2008); **Henning Mankell** (2007) i **Francisco González Ledesma** (2006).

El Molino i Aribau Multicines seran els punts centrals de trobada d'un esdeveniment que, a més d'actes protagonitzats per escriptors i escriptores, inclou música, cinema, rutes literàries i clubs de lectura. L'exposició del festival té per nom **El món de l'investigador**, i es podrà visitar a la Biblioteca Jaume Fuster entre el 7 de febrer i el 3 d'abril. El dia de la inauguració de la mostra hi haurà una taula rodona organitzada per Biblioteques de Barcelona amb la participació de Jordi Canal, Rafael Guerrero, Lilian Neuman i Màrius Serra, i moderada per Joaquim Noguero, comissari de l'exposició. En cada edició el BCNegra recupera un llibre, un autor i un personatge. Aquest 2023 són, respectivament, **El Dr. Jekyll & Mr. Hyde** de Robert Louis Stevenson, l'escriptor **Leonardo Sciascia** i el personatge de **John Blacksad**. El comissari de la BCNegra destaca de Leonardo Sciascia que es tracta "d'un dels més grans de la literatura italiana moderna i, també, d'aquest giallo que expressava, fent servir els mecanismes de la novel·la criminal, la desorientació d'una humanitat escindida entre el bé i el mal". El nom del personatge de John Blacksad es tracta d'un felí i detectiu creat per Juan Díaz Canales i Juanjo Guarnido que ha revolucinat el món del còmic des de la seva creació l'any 2000. El còmic recrea un món ambientat en els EUA dels anys cinquanta amb tot un seguit d'animals antropomòrfics.

EL FESTIVAL TIANA NEGRA PREMIA A L'ESCRITOR GUILLEM FRONTERA I AL TRADUCTOR ALBERT PEJO

Guardonats amb el primer Premi Trajectòria a la Creació i la traducció respectivament en el marc del festival dedicat a la novel·la negra en català.

El Festival Tiana Negra ha lliurat per primera vegada els dos guardons amb l'objectiu de posar en valor la creació i la traducció en la literatura negra catalana.

Guillem Frontera ha rebut el Premi Trajectòria a la Creació. Autor de les novel·les *Els carnisseres* (1968, premi Ciutat de Palma), *Tyrannosaurus* (1977) i *La ruta dels cangurs* (1979), *Un cor massa madur* (1993), *La mort i la pluja* (2007, premi Mercè Rodoreda), *L'adéu al Mestre* (2013) i *Sicília sense morts* (2015).

Per la seva banda el traductor Albert Pejó ha rebut el Premi Trajectòria a la Traducció. Pejó ha estat traductor de grans noms de l'escena negra internacional com Pierre Lemaitre. Ha traduït també autors com Erri de Luca, Hervé Le Corre, Émilie Freche o Nicola Lagioia, entre d'altres.

Tiana Negra 2023 ha viscut una edició renovada que ha crescut en dies i activitats per a tots els públics. El festival enguany ha durat gairebé una setmana amb noves propostes com la Ruta del Crim a Tiana, que va acollir més de 120 persones, o l'Espectacle Familiar i el Vermut Negre que també ha tancat el festival amb una participació molt alta. Dins el gruix d'activitats centrals del Tiana Negra han destacat les noves taules dedicades al Còmic Negre i a la Novel·la Negra Juvenil, els nous Premis a la Trajectòria per a la Creació i per a la Traducció i la presència de l'escriptor internacional François Thomazeau.

En total prop d'una trentena d'activitats que han acollit, com cada any, alguns dels autors i les editorials més importants del gènere negre en català. Segons fonts del festival Tiana Negra ha aconseguit obrir-se a nous públics i espais i mantenir la seva essència que l'ha convertit en aquests onze anys en un referent de les cites literàries.

Joan Carles Ventura, Juan Cal, Jordi Fernando Aloy, Jordi Boixadós, Raquel Gàmez Serrano, Rafael Vallbona i Sebastià Bennassar entre daltres han participat en els actes programats.

Tiana Negra també ha lliurat desè premi Memorial Agustí Vehí Vila de Tiana que va guardonar Toni Roca per l'obra *Viena, 1912*. Enguany se celebren deu anys de la mort d'Agustí Vehí i el festival va voler homenatjar-lo amb una taula rodona amb Àlex Martín Escribà i Jordi Figuerola

L'escriptor mallorquí Antoni Roca guanya el desè Premi Memorial Agustí Vehí

El premi, convocat per l'Ajuntament de Tiana, l'editorial Clandestina i l'Associació en Negre, celebra enguany la desena

edició, efemèride que coincideix amb el desè aniversari de la mort d'Agustí Vehí, l'escriptor figuerenc de novel·la negra a qui ret homenatge el nom del premi.

L'escriptor mallorquí Antoni Roca ha estat el guanyador amb la novel·la *"Viena, 1912"*. La novel·la ambientada l'any 1912 a la capital austríaca està protagonitzada per Efraim Zimmermann, un periodista que, amb l'ajut de la brigada criminal, mirarà de resoldre una sèrie d'homicidis en una urbs a les portes de patir l'esclat de la primera guerra mundial.

El jurat del premi format per Àlex Martín, Anna Maria Villalonga i Lluís Lloret han decidit premiar l'obra d'Antoni Roca per sobre de la resta d'originals presentats al premi, precisament per la seva originalitat

El jurat ha destacat la "perfecta ambientació" i "eficaç pols que el text manté amb el misteri i el suspens, que, tot i el seu tall clàssic, resulta fresc i innovador", així com la potència del personatge protagonista. Enguany el premi ha rebut 37 originals i destaquen la qualitat de les obres presentades.

El llibre premiat es publicarà a la col·lecció Crims.cat, d'Editorial Clandestina, el proper mes de setembre.

Coia Valls publicarà la nova novel·la “El llegat de les cendres” a NOVUM, el nou segell de Navona

Amb Francesc Miralles, Teresa Roig i Màrius Mollà formarà part dels primers autors que publicaran al nou segell editorial.

Un any després de la presentació de la nova etapa de Navona, capitanejada per l'editor Ernest Folch, continua presentant novetats presentant el nou segell NOVUM. De moment l'editorial ha fet públics els quatre primers títols que es publicaran de febrer a l'abril.

El 6 de febrer, NOVUM, publicarà el primer títol del segell: “Venjança de color carmí”, de Màrius Mollà. Es tracta segons fonts de l'editorial d'una novel·la d'amor i revolta a la Barcelona de principis del segle XX.

El 13 de març, es publicarà la nova novel·la de Teresa Roig, “La ciutat dels nens” i el 27 de

març arribarà la darrera novel·la de l'escriptora Coia Valls.

De moment no s'ha fet públic l'argument de la novel·la, però sí de la coberta i el títol “El llegat de les cendres” que serà publicada en català i en castellà. Des de Novum asseguren que es tracta de “La seva obra més ambiciosa, personal i profunda. Una emocionant i inspiradora història de lluita protagonitzada per unes dones capaces de mostrar-nos que l'essencial és indestructible.”

Coia Valls és autora de les novel·les “La princesa de Jade”, “El mercader”, “La cuinera”, “L'alquímia de vida”, “Pantera” entre d'altres. Ha rebut premis literaris com el Nèstor Luján de Novel·la Història o el Premi L'Illa dels Llibres.

El passat 24 de gener va rebre la distinció de la ciutat de Tarragona al Mèrit Cultural.

Albert Sánchez Piñol s'enfrontarà en la pròxima novel·la a la fi del món

La Campana publicarà “Pregària a Prosèrpina” el 23 de març de 2023. Una novel·la ambientada a l'imperi romà.

Fins ara, **Albert Sánchez Piñol** ha anat publicat nova novel·la cada tres o quatre anys, però ara, els seus lectors habituals no hauran d'esperar tan de temps. Si aquest 2022 publicava “El monstre de Sant Helena”, al març de 2023 ja podrem llegir “Pregària a Prosèrpina” (La Campana) i no només haurà passat un any des de la publicació de la darrera novel·la. Pregària a Prosèrpina és una obra de 560 pàgines on l'autor de “Victus” i “La pell freda”, s'enfronta a la fi del món: una història fascinant, en la que l'imperi romà haurà de lluitar contra un enemic formidable.

A “El monstre de Sant Helena”, ens presentava a un Napoleó desterrat a l'illa de Sant Helena, a “Pregària a Prosèrpina” hi apareix el cèlebre orador Ciceró que envia el seu fill a una expedició als confins de l'imperi.

A Roma han arribat veus de l'existència d'una fera terrible que, de ben segur, farà ric a qui aconsegueixi capturar-la i exhibir-la al circ. Si més no, aquest viatge espavilarà al seu fill mandrós, pensa el patrici romà. En ple desert, però, el jove s'haurà d'enfrontar a un perill que cap ment havia imaginat i que amenaça el futur de l'imperi... i de la humanitat sencera.

Nous monstres creats per la factoria Sánchez Piñol esperen als lectors en la seva setena novel·la. Després de La pell freda (2002), Pandora al Congo (2005), Victus (2012), Vae Victus (2015), Fungus (2018) i El monstre de Santa Helena (2022) l'any 2023 arriba “Pregària a Prosèrpina”.

Eva García Sáenz de Urturi torna amb l'inspector Kraken

Planeta publicarà el 29 de març la novel·la “El ángel de la Ciudad”, una novel·la ambientada a Venècia.

Torna el famós inspector Unai López de Ayala, més conegut com Kraken després de protagonitzar les novel·les “El silencio de la ciudad blanca”, “Los ritos del agua”, “Los señores del tiempo” i “El Libro Negro de las Horas”.

Eva García Sáenz de Urturi situa la novel·la a Venècia on un esplèndid i decadent palazzo crema en una petita illa veneciana on se celebra una trobada de la Lliga de Llibreters Antiquaris. Els cossos dels convidats, tots coneguts de Kraken, no apareixen entre els enderroc, i se sospita que la seva mare, Ítaca, va estar implicada en l'incendi que va succeir en idèntiques circumstàncies dècades enrere. Mentrestant, a Vitòria, la inspectora Estíbaliz investiga un cas que pot tenir

les claus de l'atrancament que va posar fi a la vida del pare de **Kraken**. Però Unai és poc inclinat a tornar a la recerca en actiu i sent que ha de triar entre la cerca del que va succeir als seus pares o la família que ha creat amb Alba i la seva filla Degui.

Segons fonts de l'editorial la novel·la ofereix un passeig per una Venècia on les llegendes i la pertorbadora figura de l'Àngel de la Ciutat, meitat mecenes, meitat dimoni, mouen els fils d'una trama repleta d'amor a l'art i de la cerca de la pròpia identitat.

ANDREU GONZÁLEZ

“En una novel·la amb base històrica, el lector ha de tancar el llibre pensant que no li han aixecat la camisa”

L'escriptor fabula a “Líquideu Einstein” (Capital Books), sobre un possible atemptat contra el científic alemany l'any 1923 durant una visita a la ciutat de Barcelona.

El febrer de 1923 Albert Einstein, aleshores ja el científic més destacat del planeta, va visitar Catalunya per impartir diverses conferències sobre les teories més avançades de la física moderna.

L'escriptor Andreu González aprofita aquell fet històric per narrar un possible intent d'atemptat contra el científic català.

A Alemanya, alguns sectors no volien que Albert Einstein jueu i a més, pacifista fos la figura capdavantera de la seva comunitat científica. Per això van planejar liquidar-lo a Barcelona. Ofegat per la derrota a la Primera Guerra Mundial, Alemanya era el país més convuls d'aquells anys, amb molta pobresa i atur. A més, començava a ser un lloc perillós per als seus ciutadans jueus, als quals, en plena folia nacional i racial, s'acusava de tots els mals. D'aquest ambient tèrbol sorgeix el jove Otto Guttmann, jueu i violinista com el mateix Einstein, que tindrà un paper decisiu en el desenllaç de la trama assassina.

Aquest fet li serveix per oferir al lector, una narració per conèixer la situació política i social de la Catalunya i l'Alemanya de principis del segle XX.

Andreu González és autor de les novel·les “Bon cop de falç”, “La venjança dels almogàvers” coescrites amb Ramón Guasch.

-Primera novel·la que escriu en solitari. Com ho ha viscut?

Com un repte. Aquesta novel·la, per a bé i per a mal, només té un responsable últim i no dos. Volia demostrar-me que era capaç d'escriure una obra de ficció llarga sense l'ajuda inestimable del Ramon Gasch, amb qui he escrit tres llibres.

©Dani Garrido

-Primera novel·la que escriu en solitari. Com ho ha viscut?

Com un repte. Aquesta novel·la, per a bé i per a mal, només té un responsable últim i no dos. Volia demostrar-me que era capaç d'escriure una obra de ficció llarga sense l'ajuda inestimable del Ramon Gasch, amb qui he escrit tres llibres.

Per què ha decidit escriure sobre Einstein?

D'entrada, el que em va sorprendre és que hagués estat a Catalunya. Molta gent no ho sap, i és normal: jo no ho sabia fins fa uns cinc anys. Vaig pensar que podria tenir un gran interès per al lector del país saber per què s'hi va deixar caure, quins van ser els passos d'Einstein per Catalunya, què hi va fer, amb qui va parlar, quins interessos científics i vitals tenia en aquell moment de la seva vida...

Què li fascina del personatge?

Quan em vaig capbussar en la seva biografia vaig descobrir, que estava dotadíssim per a la ciència sense que fos un científic de laboratori, perquè feia experiments mentals, i la seva fermesa, com a qualitat personal.

-La novel·la arrenca arran de la visita d'Einstein a Barcelona l'any 1923. Què en sabem d'aquella visita i quin impacte o expectació va tenir a l'època?

Sabem quins indrets va visitar i gran part

-La novel·la arrenca arran de la visita d'Einstein a Barcelona l'any 1923. Què en sabem d'aquella visita i quin impacte o expectació va tenir a l'època?

Sabem quins indrets va visitar i gran part de la seva agenda d'aquells dies. També sabem del cert qui l'acompanyava habitualment (Rafael de Campalans, Josep Puig i Cadafalch, Esteve Terradas...) i on va fer les quatre conferències. L'havia convidat a Catalunya la Mancomunitat per contribuir a estendre els coneixements científics de la població. De totes maneres, s'ha de dir que només una minoria dels assistents a les conferències, un públic selecte, estava preparat per entendre-les. Els diaris i revistes de l'època se'n van fer ressò més in extenso (La Vanguardia, La Veu de Catalunya, El Diluvio, El Papitu...) o de forma tangencial. El Francolí, per exemple, despatxa la visita d'Einstein i companyia a Poblet en vuit línies. L'impacte, doncs, és desigual.

-A la visita real del científic alemany a Barcelona vostè li afegeix un intent d'atemptat contra ell.

Vaig saber que Einstein havia rebut amenaces l'estiu de 1922 i que per això li havia semblat bona idea allunyar-se de Berlín durant una temporada i emprendre una gira internacional de sis mesos. Va ser la gira que el va portar a visitar Catalunya. En aquest context,

resulta versemblant que l'empaïtessin. Al capdavant, l'antijudaisme estava molt escampat entre la ultradreta alemanya i un assassinat així podia ser, com el del ministre d'Afers Exteriors i magnat Walther Rathenau, una forma de desestabilitzar el govern republicà. Això em donava un ingredient de tensió dramàtica a la visita al nostre país.

-Tot i la ficció, creu que podia haver estat possible?

Perfectíssimament. Els primers anys de la República de Weimar van ser molt agitats. La ultradreta alemanya, per bé que atomitzada, era molt activa. L'any 20 hi havia hagut un intent molt seriós de cop d'Estat en el qual havia estat involucrat el capità de corbata Hermann Ehrhardt, que va muntar un grup terrorista amb els soldats que li eren més addictes. És l'organització que a la meua novel·la vol liquidar Einstein. I aquell mateix hivern del 23 Hitler provocaria el famós putsch de la cerveseria. Va ser el cop d'estat fallit que el va portar a la presó, mesos durant els quals va escriure el cèlebre *La meua lluita* (Mein Kampf).

-La novel·la ha comptat amb un procés de documentació també referent a la situació social i política viscuda a Catalunya i també a l'Alemanya de principis del segle XX.

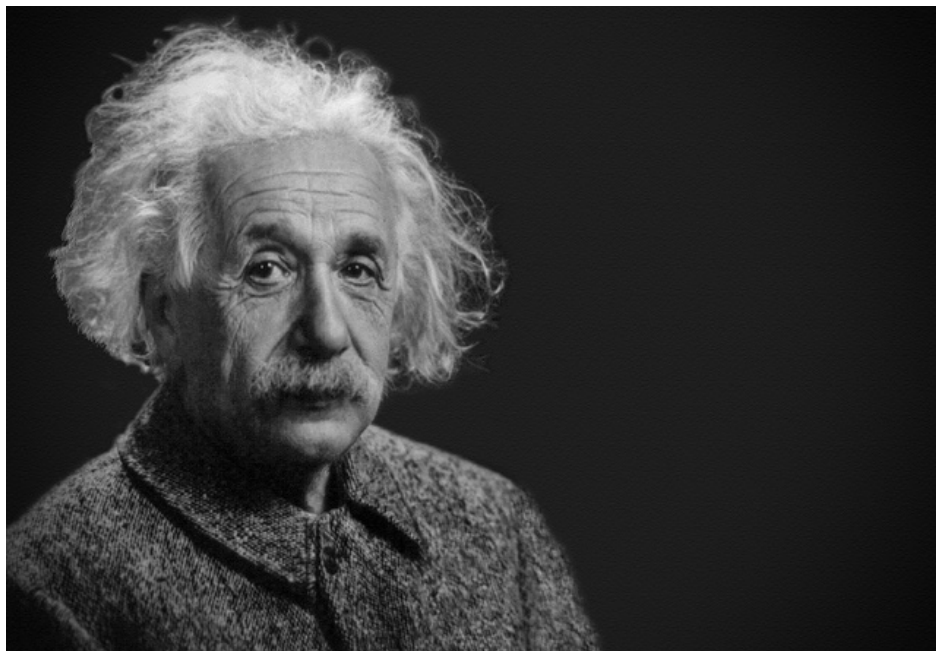
Per emmarcar la visita d'Einstein a Catalunya, i particularment a Barcelona, se'm feia imprescindible aprofundir en l'Alemanya del 1918-1923. La de la hiperinflació. La que ha de pair en poc temps passar de ser un imperi a un país pària en el terreny internacional. Per això ambiento una primera part a Munic, santuari del grup terrorista Organisation Consul de Hermann Ehrhardt, i una segona part a Catalunya.

-Descriu la Barcelona de principis de segle XX, una època amb tensions polítiques i socials. Què és el que més li ha interessat aquella època?

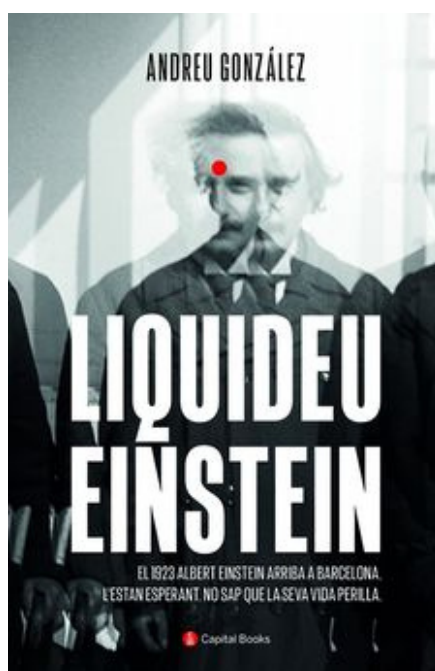
Per una banda, el poder creixent del catalanisme polític. Fins a la dictadura de Primo de Rivera, anava guanyant espais i poder d'influència. S'estenia i s'articulava en paral·lel al lerrouxisme espanyolista. Va ser una època en què el catalanisme polític va obtenir resultats concrets i notables. D'una altra, com la CNT es va erigir en un sindicat que va aconseguir grandíssims progressos per als obrers, com ara la jornada de vuit hores. Alhora, hi havia anarquistes que exercien el terrorisme i el pillatge, i un altre terrorisme blanc, el de la patronal. Era una època de violència als carrers. També m'ha interessat molt reflectir la vida de les classes populars i del lumpen del Districte Cinquè, del Xino.

-A Alemanya també es viuen canvis i tensions polítiques arran del Tractat de Versalles i que comença a fer-se visible l'ascens del nazisme.

Aquell tractat, pensat per crear un nou ordre mundial, va provocar molta inestabilitat

interna a Alemanya. El preu de les reparacions de guerra era altíssim. Pel que fa al partit que Hitler va acabar dominant, l'NSDAP, va tenir uns anys d'ascens en els primers compassos de la República de Weimar, després es va estancar electoralment i es va disparar de nou amb la crisi del 29. El que pot constatar qualsevol lector és que abans de la Gran Guerra, durant la sagnia i en la postguerra hi ha un fil de pensament reaccionari, antijueu i nacionalista que prefigura la barbàrie nazi. Controlada la crisi monetària del 23 amb la introducció del Rentenmark, la nova crisi del 29 va ser l'esca que va iniciar un foc per al qual el terreny estava adobat.

-Quins interessos podrien motivar un atemptat contra Einstein?

Provocar un atemptat contra un Premi Nobel podia tornar a posar de manifest la suposada feblesa del govern democràtic de coalició. En un context d'assassinats continus, les elits podien culpar-ne els espartaquistes (comunistes) i pressionar per l'adveniment d'una dictadura que assegurés l'ordre públic. Això seria una gran oportunitat de recuperar l'hegemonia política per a l'exèrcit, els partits de la dreta, els grans poders financers, etc.

-L'any 1921 l'Organisation Consul va ser responsable de l'assassinat de ministre de finances alemany Matthias Erzberger. L'any 1922, del ministre d'Afers Exteriors, Walther Rathenau. Aquests fets fan més creïble un suposat intent d'atemptat contra Einstein, tenint en compte la seva repercussió i origen jueu.

Erzberger era un polític del Zentrum, un partit catòlic clau en la governabilitat. L'equivalent de la CDU actual. El seu gran pecat va consistir a ser la cara visible de l'Armistici de Compiègne, que posava fi a la Gran Guerra. Erzberger és el polític que interpreta Daniel Brühl en la magnífica adaptació cinematogràfica de la novel·la *Res de nou* a l'oest, de Remarque. Em refereixo a la pel·lícula estrenada a Netflix el 29 de setembre de 2022. Pel que fa a Rathenau, era un multimilionari que posseïa l'AEG, marca d'electrodomèstics que encara existeix.

-L'Organisation Consul podria haver estat la responsable de més de tres-centes morts.

L'Organisation Consul va liquidar (o despatxar, en el seu argot) més de 350 persones en pocs anys. Per pacifistes, per delatar als aliats on s'amagaven armes

que s'havien de lliurar per complir amb el Tractat de Versalles, per ser amic dels russos... Erzberger i Rathenau van ser part d'aquesta llista. Per què no Einstein?

-En aquest entorn que descriu a Alemanya, neix Otto Guttman, personatge clau a la novel·la que experimentarà una evolució i un canvi. Einstein el vaig descobrir escrivint aquest llibre; Otto me'l vaig haver d'inventar. Necessitava algú que l'organització terrorista enviés a Barcelona. Otto Guttman va anar creixent i agafant complexitat.

-A la novel·la algú el defineix com un personatge dickensià.

Com dius, és un personatge amb un bon fons. Com Oliver Twist. Un reducte de puresa enmig d'un femer. Però també és adolescent i rebec. És el blanc ideal per a una organització que el vulgui captar i manipular.

-Arran d'aquest personatge vostè assegura que situa la novel·la amb el que es coneix com a novel·la d'aprenentatge, la bildungsroman.

A banda de donar a conèixer Einstein, em semblava clau aconseguir que Otto fos un personatge complex. Que evolucionés. I que trobés moltes pedres en el camí. En certa mesura, Otto és l'emblema d'una generació malaguanyada, amb una educació sentimental nefasta i esclafat per les circumstàncies. Un dia parlàvem amb el catedràtic d'alemany Joan Ramon Zaballós que era molt difícil ser un jove alemany dels anys 20 o 30 i no sentir-se atret per les idees extremistes hegemòniques en el moment. Les que oferien els comunistes i les dels nazis o similars. Què hauríem fet nosaltres si ens haguéssim trobat en la pell d'un noi de 17 anys orfe de pare, a vegades enfadat amb la mare i a qui fa festes una organització que compta amb recursos i et soluciona problemes materials?

-Otto Guttman és captat per l'Organisation Consul, una organització terrorista ultranacionalista, antisemita i anticomunista.

Eren precursors dels nazis. Van adoptar l'escudella abans que Hitler. De fet, poc després del marc temporal de la meua novel·la es van dissoldre en les SS. Això dona una idea de quina era la naturalesa de les seves idees. Un autor que ha escrit una monografia sobre Hermann Ehrhardt, el número 1 de l'Organisation Consul, marcava distàncies entre aquest militar i Hitler. Jo les veig més en el camp de les enemistats personals que no pas en les idees, que són pastades.

-Un atemptat de la ultradreta. Cent anys després encara parlem de la ultradreta a Europa.

La ultradreta és un fenomen no només europeu, sinó mundial. És cert que té moments d'auge, perquè crea bocs expiatoris i promet solucions fàcils a problemes que fan de mal resoldre, si és que es poden resoldre. Els extremismes d'esquerra i de dreta són una constant de la vida política d'arreu.

-Com va viscut el procés creatiu de barrejar ficció i realitat?

El lector haurà de dictaminar si l'aiguabarreig és tan reeixit que no sap on acaba l'una i comença l'altra. Per a mi, la realitat alimentava la ficció. Em van bé aquestes palanques: partir d'un coneixement força exhaustiu de la realitat fa que se'm dispari la imaginació.

-La feina de l'escriptor és fer creïble la seva història fins al punt de diluir a la novel·la els fets reals i ficticis. Aquest ha estat el gran repte?

Qualsevol novel·la planteja un pacte de versemblança amb el lector. En el cas d'una novel·la amb base històrica, el lector ha de tancar el llibre pensant que no li han aixecat la camisa. Per això és crucial que els anacronismes siguin mínims i que la trama resulti creïble. Si el lector diu, "au, val!", has begut oli.

-L'escriptor Joseph Roth li ha servit en certa manera d'inspiració.

Roth ha estat el sant patró a qui m'he encomanat durant els anys de documentació i escriptura d'aquesta

novel·la. I això per diferents motius. Un és que Roth va viure la Gran Guerra i la postguerra. I la va reflectir en les seves obres. De fet, a La teranyina, una de les seves novel·les primerenques, parla sense esmentar-la de l'Organisation Consul. Per tant, és una font de primera mà. Un altre motiu és que era jueu. Com Einstein i com Otto Guttman, el meu personatge principal. Per tant, torna a ser una font de documentació i inspiració directíssima per entendre les migracions dels jueus de l'Est i l'antisemitisme en general. Una tercera raó és que Joseph Roth va néixer a Brodi, a l'Imperi Austrohongarès, actual Ucraïna, però va viure i treballar molts anys a Berlín. Això es converteix en un gran observador de dos dels tres imperis perdedors de la Gran Guerra. La quarta és la qualitat de la seva prosa i la seva ironia esmoladíssima. M'he intentat deixar posseir per l'esperit de Joseph Roth. I de Zweig o de Fallada en menys mesura.

-Inclou aparicions del filòsof i escriptor català Francesc Pujols.

Sí, aquesta és una de les llicències més evidents del meu llibre. Pujols era fill de Barcelona i va anar a viure a Martorell per fer torrisme: vacances tot l'any! Jo soc nascut a l'Hospitalet de Llobregat i he estat unes quantes vegades a la Torre de les Hores on es va radicar el filòsof. Mai de vacances, encara. Pujols em serveix com a contrapunt humorístic en algunes escenes en què hi ha un ambient enrar i com a acompanyant de Sagarra a una de les conferències. La gràcia és colar-lo a la novel·la i que hi encaixi amb naturalitat. Perquè Pujols era a totes les salses.

Fotografia de Dani Garrido

A LA RECERCA DE LA VERITAT, PER MARTÍ GIRONELL

El periodista i escriptor analitza la nova novel·la de Núria Pradas “La vida secreta de Sylvia Nolan” publicada a Columna i a Destino.

“La vida secreta de Sylvia Nolan” és una història a la recerca de la veritat. Una història d'amistat entre dones als anys trenta de La República i durant l'esclat de la guerra civil. Però és, sobretot, una història d'amor entre dues dones que “són tan felices estimant-se que no s'adonen que el món que les envolta no està preparat per un amor com el seu”. Núria Pradas torna després de **“Tota una vida per recordar”**, premi Ramon Llull 2020, amb una història poètica i intensa protagonitzada per quatre dones: la Sylvia, la Lola, la Cecilia i l'Idalia. I un home, en Pau, nascut sota un cel de les bombes. Una història escrita- molt ben escrita- en dos temps, el que dèiem de la República i un altre situat en el 1964. A partir de la mort de Nolan, la seva filla, Idalia, rep una capsula de cartes, poemes i fotos que li obre la porta a la recerca de la vida secreta de sa mare.

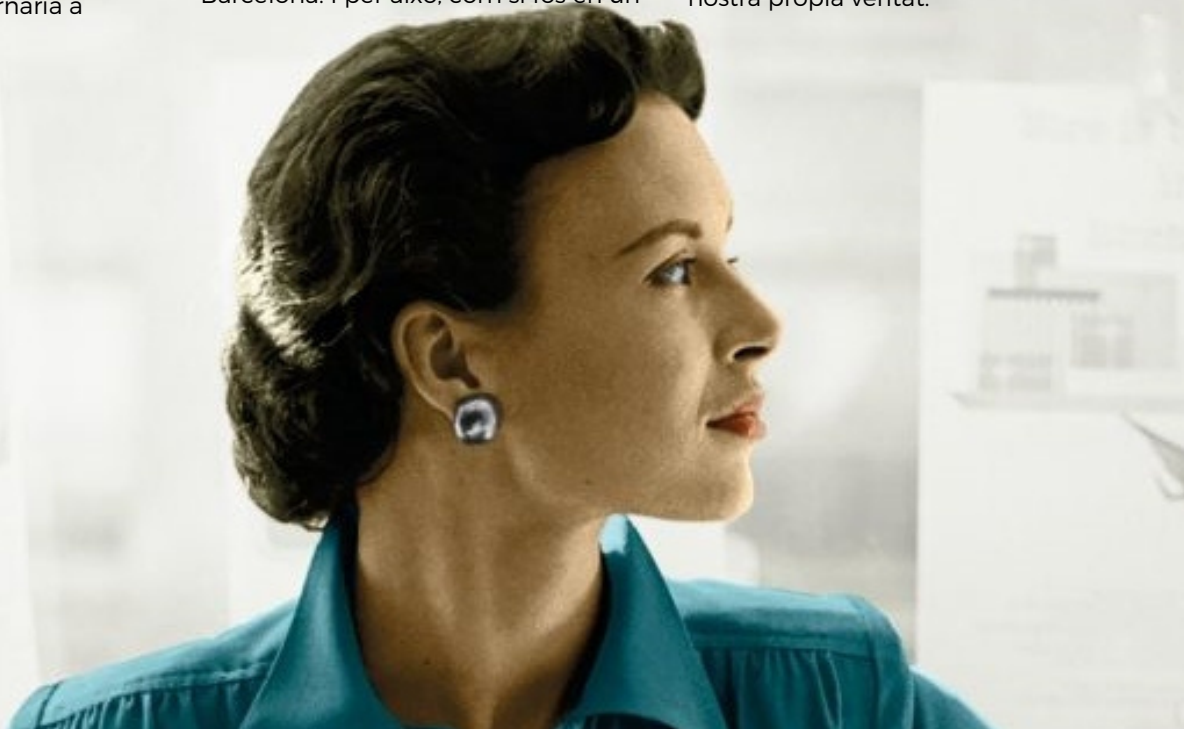
La **Sylvia Nolan** que, segons llegim a la novel·la si l'haguéssim d'associar a un color seria el daurat perquè tothom diu que brilla, escriu a la seva exitosa novel·la, “Un nou principi”: “vaig tancar el passat darrere meu, com si fos una porta. Em vaig jurar a mi mateixa que no hi tornaria a pensar mai més.”

Però, la Sylvia deixa la porta oberta del passat perquè vol que la Idalia, la seva filla, trobi la veritat. I no només la de la seva mare, de veritat. Si convertia en llum tot el que tocava... qui diu que el seu passat no té ombres? Sylvia Nolan vol que Idalia sàpiga qui va ser la Silvia Mendieta, la jove poeta de 23 anys, filla del cònsol de Cuba, a Barcelona. I per això, com si fos en un

conte de fades, Nolan li deixa en una capsula de fulles daurades, molles de pa perquè la Idalia segueixi el camí del record que li marca la seva mare, “trepitjant cada rajola groga” fins que, com la Dorothy a El Mag d'Oz, Idalia trobarà la veritat que la Sylvia volia que trobés. L'amor de la seva vida.

Coneguda com l'Aristòcrata. Una dona apassionada, valenta, compromesa, lliure, lluitadora, companya de fatigues de Mercè Rodoreda i Lola Anglada, que és capaç d'escriure: “Ets la meua bruixa de molsa. Encantadora de llunes plenes. Oblidadora de confins”. I, de retruc, Idalia també es troba la seva de veritat. Segurament l'objectiu més desitjat de la seva mare, aquest que la seva filla es trobés a ella mateixa. Aquest camí de rajoles grogues la porta de Nova York a Barcelona, passant per París i Mèxic- el camí de l'exili dels catalans compromesos amb la República- i pel camí, Idalia farà un creixement personal que li permet descobrir la seva de veritat, què vol i amb qui ho vol viure. A través d'aquest artefacte literari que ha dissenyat la Núria Pradas ens convida a fer un exercici molt saludable: anar a la recerca de la nostra pròpia veritat.

“CAVALLS SALVATGES” DE JORDI CUSSÀ, L'EDICIÓ DEFINITIVA

Comanegra publica l'1 de febrer la tercera edició revisada de la novel·la amb les últimes esmenes que va deixar anotades l'escriptor amb coberta de l'il·lustrador l'Oriol Malet.

Després de fer-se amb drets d'edició de *Cavalls salvatges*, Formentera Lady, La serp i El Ciclop, l'editorial Comanegra anuncia la publicació de “Cavalls salvatges l'1 de febrer.

La novel·la, 23 anys després de la seva primera publicació, encara continua vigent i es considera el retrat literari més important de l'anomenada “generació dels pringats”, que és com anomenava Jordi Cussà als que van travessar els anys de màxima popularització de l'heroïna als Països Catalans.

De *Cavalls salvatges*, serà la tercera edició que es publiqui: l'original de l'any 2000 ja va ser revisada el 2016 i publicada per L'Albí, i aquesta incorporarà un bon nombre d'esmenes que Cussà va fer sobre aquesta segona edició. Fonts de Comanegra asseguren que la revisió de **Cavalls salvatges** que han treballat està datada el novembre del 2018.

Es tracta d'un exemplar de la segona edició que conté anotacions de treball per a l'adaptació posterior que faria per al còmic i una sèrie de correccions d'importància considerable. D'aquestes revisions “es refà algun paràgraf, es canvia el títol d'un capítol, es perfila la construcció d'unes quantes frases (alguna, directament, s'elimina), es revisen noms i dates, s'arrangen una colla d'errors ortogràfics i s'hi fan canvis de puntuació. Encara s'hi introdueix algun neologisme i algun dels jocs lingüístics marca de la casa, i s'hi marquen preferències pel que fa a la jerarquia entre capítols”.

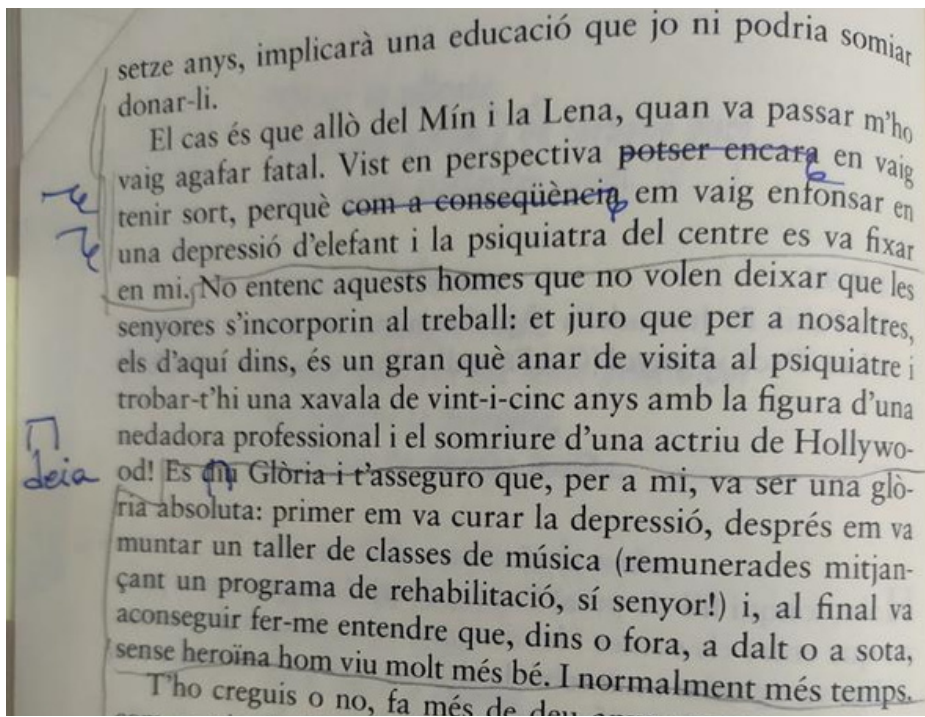
Per resoldre alguns dubtes, des de Comanegra assenyalen que “ens hem servit de dues croses: el manuscrit refet per l'autor de cara a la segona edició de la novel·la (amb dues notes seves datades el maig del 2014 i el maig del 2016), i l'exemplar de la

primera edició marcat per l'autor de dalt a baix l'any 2007 amb les correccions que volia aplicar en aquella segona edició”.

Una edició que pretén ser la definitiva, que contempla a més de les últimes esmenes per part de

Cussà, un epíleg de Jordi Puig Ferrer, que va treballar braç amb braç amb l'autor per publicar les seves dues últimes novel·les: El primer emperador i la reina Lluna (Premi Crítica Serrà d'Or, Premi L'Illa dels Llibres i finalista del Premi Òmnium) i Les muses (culminació de la Trilogia de la Civilització).

“Ràbia” de Sebastià Alzamora s’endú el Premi Òmnium a la Millor Novel·la del 2022

L'ESCRITOR MALLORQUÍ VA SER GUARDONAT
ABANS AMB EL PREMI L'ILLA DELS LLIBRES 2022

Sebastià Alzamora va ser guardonat l'any 2022 amb el 12è Premi L'illa dels Llibres, que s'atorga per votació popular amb la idea d'escollir el llibre l'any, amb la novel·la “Ràbia”. L'escriptor mallorquí agraïa, llavors als lectors el seu suport **“em fa una il·lusió enorme poder afegir-me a la nòmina espectacular de guardonats amb el Premi L'illa dels Llibres”**. També ha destacava que es tracta d'un premi a obra publicada on el jurat són els mateixos lectors **“molta il·lusió que el premi sigui per votació dels lectors a diferència d'altres premis”**.

Ara, Alzamora ha rebut un altre guardó, el Premi Òmnium a la Millor Novel·la del 2022. La novel·la “Ràbia” (Proa) era finalista juntament Al llac (Columna), de Maria Barbal i Les altures (Empúries), de Sebastià Portell. El jurat de premi Òmnium de Novel·la format per Oriol Izquierdo, Marta Pessarrodona, Xavier Pla, Neus Real i Marta Segarra ha destacat “Sota una anècdota aparentment intranscendent, la novel·la desplega una mirada nova sobre una realitat concreta que se supera a si mateixa per compondre un fresc del qual es desprèn un reflexió sobre la banalitat

del mal”.

Sebastià Alzamora ha recordat durant l'acte de lliurament del premi “Quan vaig acabar la novel·la vaig pensar ‘no sé si tindrà lectors’, no per fer modèstia, però pensava que era una història que, de tan petita, podia no cridar l'atenció”. L'autor ha agraït al jurat el guardó i a Òmnium “la gran tasca que fa amb aquest premi”. “No crec que la literatura ens protegeixi del mal, però sí que, d'alguna manera, ens compensa perquè ens permet intentar entendre”, ha dit el guardonat. “Això és el que vaig intentar fer amb aquesta breu

novel·la”, ha admès: “a partir d'un fer que en principi és una anècdota, després em vaig adonar que la mort d'un animal, un ésser innocent, per un acte de violència, podia ser un punt de partida per parlar d'un seguit de qüestions que em preocupen molt”.

Després de ‘Reis del món’, Alzamora publicava l'any 2022 la novel·la “Ràbia”, on narra la relació d'un home solitari i la seva gossa Taylor. L'home de qui no es revela la seva identitat viu a la zona de xalets adossats del nucli turístic de Bellavista, en una illa mediterrània sense nom. Un dia la Taylor mor enverinada, sense que el seu amo sàpiga qui pot haver-ho fet, ni per què. Tampoc comprendrà una altra mort absurda, la d'una persona amb qui coincidien sovint quan passejava la gossa, víctima d'un incident de carrer vora un bar de tatuatges regentat per una parella de serbis. Mentre l'home intenta assumir aquests fets, es veu abocat a considerar la relació que té amb el món que l'envolta

El president d'Òmnium Xavier Antich ha agraït la gran feina dels tres finalistes per la literatura i “per les tres meravelles que heu escrit” i la llengua catalanes i ha lloat les seves trajectòries. Antich ha destacat que “La literatura catalana és una de les més potents i creatives d'Europa. Encara que tenim una llengua minoritzada, que no minoritària, la nostra literatura no ho és”.

El Premi Òmnium a la Millor Novel·la de l'Any 2022 està dotat de 20.000 euros directes per a l'autor i 5.000 més per a promoció, i el guanyador ha estat escollit entre tres obres finalistes: Ràbia, de Sebastià Alzamora (Proa), Al llac, de Maria Barbal (Columna) i Les altures, de Sebastià Portell (Empúries).

Les novel·les guanyadores anteriorment: Els estranys (Raül Garrigasait), Aprendre a parlar amb les plantes (Marta Orriols), L'esperit del temps (Martí Domínguez), Boulder (Eva Baltasar) i Junil a les terres dels bàrbars (Joan-Lluís Lluís).

El divan de L'Illa

amb X. R. Trigo

Confessions literàries

Xulio Ricardo Trigo és autor de les novel·les 'L'homenatge', 'Les veus del Liceu', 'El somni de Tàrraco', 'L'objectiu del crim', 'Entre les ombres', 'La noia de la resistència' entre d'altres.

Trigo ha consolidat una carrera literària on destaquen especialment les novel·les històriques i les seves incursions en el terreny de la novel·la negra.

En els darrers anys també ha destacat per la seva tasca com a fotògraf.

1-Com i a on busca inspiració per escriure?

Penso que hi ha dos tipus d'idees, les de la vida viscuda i les que t'arriben des de l'experiència artística. Pot ser a partir d'alguna escena quotidiana que més tard es presenta, d'alguna lectura, d'algun film o sèrie. Tot parteix, en tot cas, des d'una premissa: la memòria barreja experiències i escrivim amb ella, al seu costat. També, com a fotògraf, m'inspira capturar imatges d'allò que m'agrada, persones, paisatges, objectes. No és estrany que més tard acabin figurant en les meves novel·les.

2-Quin seria el seu escenari ideal per escriure?

És variable amb el pas del temps. Abans feia servir música de fons, em donava ritme, o escrivia als cafès. De fa anys que no puc fer-ho. Ara mateix m'estimo més els escenaris tranquils, casa meua, silenci, si pot ser a l'aire lliure. Amb l'edat t'assalta una mena de sentit de la responsabilitat. Penses que després vindran els lectors i lectores i intentes donar-los el millor de tu, sense interferències.

3-Quin és el primer llibre que recorda haver llegit?

Recordo molt Els germans Karamazov, de Dostoyevski. Tenia tretze anys i llegia moltes novel·les de quiosc que intercanviava per uns cèntims. Un dia, a la

Fotografia de Daniel Albertos

munyanya de novel·les, hi havia aquesta i la vaig agafar. La vaig llegir sense entendre gaire cosa, però va ser el començament. Em vaig enganxar amb els russos i després van venir els anglesos, els sud-americans. Tot un recorregut fins arribar a la nostra literatura, sobretot a autors com Mercè Rodoreda o Víctor Català...

4-Quin llibre li va fer lector?

Possiblement els autors russos i anglesos del XIX, però la maduresa lectora em va arribar amb els sud-americans del boom, Onetti, Cortázar, García Márquez. Potser destil·laven vida per tots els porus o tal vegada en van agafar en un moment molt important de l'adolescència, quan estava construint l'imaginari que em convertiria en escriptor.

5-En quin moment va decidir ser escriptor?

Em recordo des dels 10-12 anys amb una càmera de fotos a les mans i un quadern on prenia notes d'experiències i viatges. Potser és el germen. Més tard ve la

necessitat de viure altres vides, potser perquè no tens prou amb la teua pròpia. La decisió conscient potser als 14-15 anys.

6-Completi la frase; la literatura és...

Una forma d'expressió que ens acostava als altres i ens completa com a éssers humans. "En aquests moments, més que mai, podem parlar d'una literatura híbrida"

7-Quin gènere no escriuria mai i per què?

A aquestes altures he tocat molts pals i crec que no tornaria a escriure ciència-ficció, per exemple. No em sento preparat. Però sovint escrivim llibres que participen de diversos gèneres. En aquests moments, més que mai, podem parlar d'una literatura híbrida.

8-Quin autor o autora admira?

Es podrien dir uns quants, però un dels que més han quedat en la meua memòria és Juan Rulfo. Escriure dos llibres de cent pàgines cadascú, Pedro Páramo i El llano

en lllamas i passar amb aquesta rotunditat a la història de la literatura! També per l'experiència dels seus ambients, dels personatges... No és fàcil trobar novel·les que t'impacten d'aquesta manera.

9- Què busca en una novel·la?

La principal funció d'una novel·la és entretenir el lector o lectora, entretenir per donar-hi una altra cosa, potser més important però no en primer lloc, l'oportunitat de trobar històries, reflexions, personatges que ens facin créixer. I com no? Una escriptura acurada, una bona estructura. Escriure no és redactar, no hauria de ser-ho.

10- En una novel·la el més important és...

Que l'escriptor conegui el seu ofici i sigui capaç de portar-nos de la mà, trobar-hi sensacions desconegudes i fer-les nostres. Material memòria, deia José Ángel Valente.

11-Quina és la part més complicada en el procés de creació d'una novel·la?

Potser quan ja la tens bastant avançada i has de viure en ella, has d'acompanyar els personatges i compartir la seva memòria. Viatjar per les seves pàgines com si fossis - que de fet ho ets- el Déu que ha creat totes aquelles vides. És un moment difícil, exigent.

12-Quin llibre ha rellegit varies vegades?

Rayuela, de Júlio Cortázar. És un desplegament literari que et fa la vida més entenedora. I també llegim per això, per entendre el món en totes les seves accepcions.

13-Quina novel·la li hagués agradat escriure i perquè?

Posar-se en la pell d'un altre escriptor és un gran exercici. Potser voldria veure la vida com William Faulkner, escriure com García Márquez, pensar com Ernesto

Sábato. Però només per un temps limitat, per intentar entendre la seva grandesa.

14-Quin personatge literari li hagués agradat crear i perquè?

M'interessen els personatges que recorren diversos llibres. És un gran desafiament al que tot escriptor s'hauria d'enfrontar alguna vegada. Per exemple el comissari Maigret, de Simenon.

15-Alguna fórmula per atreure lectors?

Escriure bé i procurar mantenir l'interès als nostres llibres. És una fórmula universal i crec que única.

16- Quina novel·la no faltaria mai en la seva biblioteca?

Sens dubte Rayuela, de Cortázar, o Jane Eyre, de Charlotte Brönte. Per raons molt distintes.

17-Recorda alguna anècdota viscuda com a autor?

Sempre n'hi ha, d'anècdotes. Però potser la que més em va impactar va passar en un Sant Jordi, quan em vaig acostar a una paperera que hi havia molt a prop d'un famós televisiu que signava exemplars. Em vaig adonar que la paperera era plena dels seus llibres, que la gent pagava 20 euros per la foto i ja en tenien prou.

18- Ser escriptor/a és....

Una manera de viure, una oportunitat per ficar-se en la pell de múltiples personatges i enriquir el nostre pas per aquest món.

19-Un consell per a futurs escriptors?

Llegir bona literatura. No es pot escriure sense ser un gran lector.

20-Com li agradaria ser recordat?

Fàcil. Com un escriptor a qui li agradava comptar amb els lectors i lectores.

www.illadelsllibres.com

L'illa dels **LLIBRES**
l'actualitat literària al teu abast

L'Illa dels Llibres

16 anys compartint
l'actualitat literària

WWW.ILLADELSLLIBRES.COM

Email: info@illadelsllibres.com